

Az előfizetés ára:

1883 januártól egész évre . 8 frt.
 fél évre . . . 4 frt.
 „ „ negyed évre . 2 frt.
 Előfizethető a kiadóhivatalban, **Valentin Károly** könyvkereskedésében, **Traub B.** és társánál, **Böhm M.** könyvkötőnél.

PÉCS

A hirdetések ára:

Négy hasábos petitsor
 1-szer . . . . . 6 kr
 2-szer . . . . . 5 kr
 3-szor . . . . . 4 kr
 Bélyeg-díj minden hirdetéskor 30 kr
 Nyilttérben egy sor . . . . . 10 kr.

Politikai és vegyes tartalmu lap.

Megjelen hetenkint kétszer:
 szerdán és szombaton.

Szerkesztés: Mária-utca 1. sz.
 Kiadóhivatal: Nepomuk-utca 10. sz. a posta mellett.

Egyes szám 10 kr.
 Kapható a kiadóhivatalban, **Valentin Károly** könyvkereskedésében, **Traub B.** és társánál, **Böhm M.** könyvkötőnél Király-utca-

Pécs, 1883. szept. 21-én.

(F. M.) Mentől tovább húzódik a horvát forrongás, annál nagyobb és áthidalhatatlanabb lesz a magyar állam és a társország között keletkezett szakadás, annál paransolóbb és követelőbb alakban lép fel a kérdés: mi történjék, helyesebben: mit csináljunk Horvátországgal?

Az úgy sokkal fontosabb, mint a minőnek első pillanatra látszik és sokkal nagyobb nehézségekkel van összekötve, mint sem azt — a létező törvényes alap mellőzéseivel — hamarjában minden tekintetben helyesen lehetne megoldani. A megoldásnak pedig mentől előbb be kell következnie; máskülönben legmagasabb állami érdekeink szenvednek végzetes s talán kiközösírelhetetlen esorbát.

A sajtó, tudósaink és államférfiaink foglalkoznak is már a kérdéssel, mely — sajnos — a nemzetet teljesen készületlenül találta. Együgyű becsületességünkben, tudva azt, hogy a társviszony megújításának kedvéért erőnkön felül is áldoztunk, nem is gondoltunk arra, hogy valaha — a horvátok kezdeményezéséből — még horvát kérdés is lehet. De hát lehetett s a kérdést akarva nem akarva tisztázni kell.

Egyesek igen rövid, könnyű és hathatós megoldást ajánlanak: „Be kell kebelezni Horvátországot.” Meggyőződésünk szerint ez nem fog megtörténni. Elte-

kintve attól, hogy a bekebelezés jogfosztás nélkül nem történhetik meg, ez pedig meggyalázása volna ezer éves nemzeti multunknak, melyben jogfosztásnak és szerződészegésnek egyetlen példája sem fordul elő; eltekintve attól, hogy a bekebelezésre mindaddig, míg Horvátország nyílt lázadásban nem tör ki, nem lehet okunk és jogunk, (ez pedig ez ideig nem történt meg; e közel két milliónyi nép bekebelezése leginkább azért látszik előttünk elfogadhatatlannak, mert e művelet költségei a vele járó óriási nehézségeket, mondhatni lehetetlenséget nem is számítva, a legtávolabbról sem közelítenék meg a belőle származható hasznot. Egyébként is: a bekebelezés politikája ez idő szerint képtelenség; azért, mert ennek czélja nem lehet más, mint a beolvasztás; beolvasztásra pedig valamin eddig, álló ezer évig nem gondoltunk, ugy most sem gondolunk és — szomorú nemzetiségi viszonyaink szerint örültség is lenne gondolnunk.

Mások a magyar-horvát kiegyezési törvény következtében létrejött állapotokat tarthatatlannak nyilvánítva: új alkuról beszélnek, ettől várva a viszonyok jobbra fordultát. Bármily szépen hangzik is e pár szó: új alku, s bármennyire szeretnők is annak megvalósulását (mert az magában foglalja az eddigi, reánk magyarokra valóban terhes alku felbontását) ismerve a hor-

vátokat, reményünkrol le kell mondanunk. Sokkal jobban tudják ők: mit ér nekik a 68-iki kiegyezési törvény, mint sem hogy annak megmástitásába belemennének. Mi magunk pedig, a kiegyezési törvény végső paragrahusának világos rendelkezése szerint, a törvényen egyoldalulag mit sem változthatunk.

De hát akkor mit tegyünk? Mert annyi tény, hogy a mostani állapotok csakugyan tarthatatlanok. Szerencsére: nem reánk nézve tarthatatlanok, hanem a horvátokra nézve; jobban mondva: a horvátokra nézve inkább tarthatatlanok, mint reánk nézve. A jelen, minden esetre súlyos körülmények között, az egyedüli helyes politika az, melyet kormányunk követ s ez a várakozás politikája. Várjuk be egész nyugodtan, míg a felbujtott horvát parasztság dühe lecsillapodik. S ha ez megtörtént: a közeledés kötelessége Horvátországot illeti. Mind addig azonban, míg Horvátország a kihágások tág korlátain át nem lép (bár mily vérlázító legyenek is e kihágások) Magyarországnak meg kell maradnia a törvényes téren. Minthogy a kiegyezési törvény megvan, azt sértetlenül meg kell tartani, s mi — megvalljuk — azon édes reményben ringatjuk magunkat, hogy nézetünk a kormány és minden jogtisztelő magyar nézetével találkozik.

A „Pecs” tárczája.

Hatsan Shahum története.

A nap lenyugodott s bucsu sugáiraival bearayozta a moshe falait, melyek föl búbajos fényvel megvilágítva, büszkén emelkedett a karesu minaret.

A távol kéklő messzeségében veres fényű báránnyelűk tisztak s a lombkoronázta fák zöldje, ott a meredély hegyoldal felett, az ég tiszta-kék színével egybevegült. A minaretől messze esengőn hallatszott a muedhdhin imára hívó hangja:

„La Allah il Allah, Mahomet rosszul Allah.”

Hatsan Shahum fiatal kereskedő ép tevéit rakatta meg drága selyem szövetekkel s ezüsttel áttört finom takarókkal, hogy nagy kisérétével Persiába utazzék, áruit eladandó.

Utolsó bucsut intve szállóföldjének, Allah segélyét magára hiva, karavánja élén büszkén lovagolt ki a kis városból.

Ispanhaba érkezve, áruin meglehetősen tuladott, kinyugodta tehát magát s körül nézett a városban.

Hatsan művelt ember volt, kedves társalgó, csakhogy nagyon szeretete a proféta tiltott italát, Noah nedvét — meg az aszszonyt.

Egy szép estén rendes társaságában időzve, midőn sorbetjét kihörpénté, imigy szólt:

„Sokat időztem a szép Ispanhaban s ismerem e várost ugy, mint Allah hajam szálaít, csak nőt nem láttam s nem tudom lát-hatok-e, nem e kell távoznom e nélkül?”

Egy barátja erre így szólt:

„Ázt hiszem adhatok tanácsot. Él városunkban egy öreg anyóka, tudós a szerelmi- és bájitalok készítésében s más titkos tudományokban. Elküldöm hozzád. Bizzál benne s minden kívánságod szerint lesz.”

Másnap, alig hogy virradt, szürke köpenybe burkolva belépett az anyóka Hatsanhoz.

Hatsan Shahum egy aranyat nyomott markába s mondá:

„Tudod-e anyóka, hogy égek a vágytól e vidék egy szépét láthatni. Szívem szerelemre szoungas. Segíts rajtam, nem leszek hálátlan.”

„Hiszem, hogy megígérhetem kívánságod teljesülését. Ismerek, oh hozzád méltót ifju, ki szíved buját megorvosolandja. Bár félénk miként a zerge, de hiszem, hogy hálómbe kerithetem. Elmegyek hozzá, nem fog kérésemnek ellent állhatni.”

Ezzel a boszorka eltipeggett s három napig látható nem volt.

Hatsan kinos várakozásban tölté ez időt. Negyedik nap végre ismét eljött.

Hatsan elibe repült s kérdé, tisztába hozott-e mindent?

„Három napot, három éjjel beszéltem a szépség lelkére. Még most is fáradt vagyok.” Ezzel leült.

„Pihend ki magad s igyál sorbetet.”

Miután az öreg néhány pohárral megivott, így kezdé:

„Alig hogy megkezdém szavaimat ügyedben oh ifju, a szép Fatima rettentő haragra lobbant. Fürtös fejét rázva, egyre azt mondá: hallani sem akar semmit . . . Igy ment folyton, majd vitáztunk, majd megegyeztünk: végre engedett kérésemnek, mert megmondám neki, hogy fiatal, szép és végtelen gazdag vagy. Az ellenállás megmegtöretett, vezetlek hozzá.”

E hirre az ifju magánkivül lett örömben. Egy szekrényt nyitott ki s a banyának több selyem darabot adott, a legszébbekből örömben. Azután egy karkötőt, telve drágakövekkel, mely tizezer aspert ért, övébe dugva, távozni készült.

„Csak a legmélyebb hallgatást ajánlom” mondá az anyóka. „A titoktartás feltétele szerencsédnek. Egy szó — és minden elveszett. Esteledik. A nyugati kapun lovagolj ki, folyton az uton haladva, mig utolérsz. Előre sietek, az utat majd mutatom.” Ezzel eltávozott.

A szerencsés Hatsan legdrágább ru-

De nem csak a törvényeket kell megtartani, hanem a kedélyek lecsillapultával tisztázni kell nem a viszonyokat (mert azok Magyarország és Horvátország között kristálytisztaságuk) hanem a fogalmakat. És ez már egyedül a magyar nemzet joga és kötelessége. A magyar kormánynak és országgyűlésnek s ha lehet a magyar királynak tudtokra kell adni a horvátoknak, hogy a mi közös, az közös; hogy a mi közös, az az nem horvát, hanem magyar és horvát. Tudtokra kell adni, hogy Fiume városának még betűjéhez sincs joguk. Tudtokra kell adni, hogy Magyarország kész továbbra is a magyar-horvát testvériség oltárára áldozatul hozni keserves millióit, de nem a hazug horvát korona és a soha nem létezett Délslávia kedvéért, hanem Szent István koronájának és az ezer éves magyar államnak dicsőségére. S különösen tudtokra kell adni, hogy ez volt az utolsó uri mulatság, melyben zavartalanul kedvüket tölthették. Horvátország sokkal szerényebb anyagi körülmények között él, mint hogy ilyesfélét megengedhetne magának. Magyarország pedig sokkal önértesebb, mint hogy még egy ilyen esetet eltűrje. S ha mindezeket megértették, lehetetlen, hogy észre ne térnének. S ha — esetleg — még sem térnének észre? Akkor gondoskodni kell, hogy a horvát fák, (melyek különben nem is fák, csak bokrok) ne nőjenek az égig, hanem gyökereitől kitépéttessenek.

Reméljük azonban, (igaz, hogy nem szívesen, de még is reméljük) hogy a dolgok nem fognak idáig fajlulni s hogy Magyarország megmaradhat továbbra is a törvényes térén. De midőn a veszély megoldási alapjául egyedül a törvényt hangoztatjuk, a leghatározottabban ellenzünk és kárhözhatunk magyar részről minden engesztelési kísérletet, minden engedményt. A legesélyesebb hátrálás ez ügyben végeredményében nem más, mint az eddig oly féltékenyen őrzött és szerencsésen megtar-

tott magyar állameszme eltemetése!

Tisza Kálmán Nagyváradon.

Tisza Kálmán miniszterelnök szeptember 19-én este Nagyváradra érkezett, a hol tiszteletére a város pártkülönbség nélkül banquetet rendezett, e banquetten, melyen több mint 1000 polgár vett részt a miniszterelnökre hatásos beszédek mondatk és különösen Komlosy Pál (függetlenségi) igen lelkesen szólt a miniszterelnökről.

Tisza Kálmán a felköszöntésekre válaszolva, a következő beszédet mondotta:

Ha ismétlésekbe esem is, mégsem tehetek mást, mint hogy a midőn poharat emelek, mindenek előtt, úgy mint már más alkalommal is tettem, köszönetemet kifejezem önök iránt, hogy nekem alkalmat adtak arra, hogy körükben megjelenni szerencsés lehetek (Éljenek.) Nem magyar szokás ily alkalommal hosszabb beszédet mondani és nem is akarok hosszabban szólni. De tán nem sértem meg önöket, ha az alkotmányosság és parlamentarizmus mintahazája kormánytagjainak példáját követve, ezen helyen s ezen alkalommal pár szót szólok a ma, mint mondani szokás napirenden levő kérdésekről. Azon t. barátunk, ki felköszöntött, felemlítette a Horvátországban mutatkozott, de hála istennek szűnőben levő zavarokat.

Megbocsátanak nekem, ha én ezekről részletesen nem szólok, de e helyett elvontan e kérdéstől, kifejezem azt, hogy nézetem szerint minden hasonló esetben — mert hisz voltak hasonló esetek — mindenütt a világon, mi a kormánynak és amennyiben hatáskörébe esnek, a törvényhozásnak leghelyesebben követendő eljárása. Az én meggyőződésem, hogy ha egyszer valahol megkísérlették politikai kérdéseket, legyen differenciákat, az alkotmányos, törvényes faktorok mellőzésével, utcai zavargások útján oldani meg, akkor az első feladat bizonyítani, hogy ez lehetetlen és a rendet,

a törvény tiszteletét helyre kell állítani. (Élénk helyeslés.)

De ha ezen feladat teljesítve van, következik a második; következik mindekelőtt az, hogy a kiknek hatalmuk volt a rendet helyreállítani, azok a mérséklet oly fontos erényét gyakorolják. Én azt hiszem, hogy minden esetben, midőn egyszer a hatalom elleni fölkelés tehetetlensége bebizonyult, következnie kell a legméltányosabb, legengesztelékenyebb eljárásnak azok részéről, kik hatalmat gyakorolni tudták és arra jogosítva voltak. (Helyeslés.) Ezen eljárás az, melyet történeti tanulmányaim alapján hasonló esetekben sikeresnek látok. Voltak esetek, midőn utcai zavargásokkal engedményeket csikartak ki, de ezt mindig megbánta, úgy az, aki adta, mint a ki kapta. Voltak esetek, midőn azok, akik ily zavargásokat elnyomtak, elbizakodottságukban alkalmat kerestek, hogy azokkal szemben, a kikkel hatalmukat éreztették, tulmenjenek a határon, megtagadják az engesztelékenységet, és tulságos követelésekkel lépjenek fel. Ennek is láttuk elég példáját.

Sikerült olykor rövidebb vagy hosszabb ideig, de ismét megbánta épen az, aki a hatalmat ily módon gyakorolta. Ez az uraim, a miben felfogásomat az ily viszonyok közti eljárásról körvonalozom. Megnyerem-e hazám törvényhozásának támogatását erre, nem tudom. Ha elvesztem, nem mondom, hogy nem fog fájni, fájni fog egyénileg, de fájni fog még inkább, mert meggyőződésem szerint a helyes utról való letérést látnék abban, ha ezen kérdésben veszteném el a támogatást; de el fogom viselni.

Az azonban afelelőség terhét, azért a mi következni, ha amit ne adjon az isten és nem is hiszek, Magyarország törvényhozása megfelelkezni szokott, annyiszor bebizonyított tapintatosságáról, a felelőséget ennek következményeiért én sem mint kormánytag, sem mint képviselő el nem vállalhatnám. (Élénk helyeslés.)

Áttérek uraim a másik kérdésre, a

háiba öltözött s legnemesebb paripájára ült. Az anyókéval az uton találkozott.

Éz egy kertre mutatott, melynek közepén díszes nyári lak állott, körülvéve pálmáktól, melyek koronáikat magasan emelték a narancs- és gránátfák fölé.

Hatsan belépett az aranyozott rácskapun s az árnyas lugason végig ment.

Szive hevesen dobogott, a virág illat kábultta tévé. Minden a legmélyebb, legboldogabb magányra mutatott.

Az ajtó patkóformájú boltja alatt egy néma fekete üdvözölte Hatsant. Rövid folyosó után egy félig nyílt csarnokba lépett, melynek boltozatát karesz oszlopok emelték. A falak arany mozaikban tündököltek, melyeken a színes diszitmények oly jól vették ki magukat; egyik ablak nyitva volt: a felhuzott függöny bájos kilátást engedett a holdvilágította kert ezüstös lombjaira.

Drága párnákon, remek szőnyegeken nyugodott a szép Fatime, kinek első üdvözlése megráblá az ifju esztét.

Hatsan csak lassankint jött magához: „Szerencse velem, hogy megengedtetett ennyi báj látása. Rabszolgád vagyok s maradok örökre.”

Fatime szendén mosolygott s felhívta Hatsant, foglalna mellette helyet. Intett. Bort és shirast hoztak. Fatime két serleget megtöltött . . . a bor oly titokteljesen fénylött . . .

Ekkor egy csoport odalisk lépett be s hangszerelek kezükben az ifju pár elé félkörben felállottak.

Egyik csoport zenélt, a másik tánczolt, míg a boldog Hatsan átölelve tartá Fatimét. Az idő mult . . . Az éjfélt ütött . . . A szerelem virrasztott . . .

Igy folyt ez napról-napra, estétől reggelig.

A fiatal kereskedő szerelme a napok multán folyton nőtt s a napnak órái, melyeket nem tölthetett Fatime oldalán, végtelenségnek tűntek elő.

Hatsan minden társaságtól visszavonult, minden este kísértelt a kerthez, hol kedvese epedve várta.

Naponta új ajándékot vett Fatimének, remekebbnél remekebbet, bár Fatime nem mindig örült neki.

Igy töltött el Hatsan Allah tudja hány hónapot Fatime körében, addig, míg utolsó rabszolgáját is eladva, gondolkodóba esett.

Anyagi romlását maga előtt látván, szükségét érzé haza utazni.

„Addig, míg melletted vagyok, nem tudok bírásoddal betelni öh Fatime. És mégis kényszerülve vagyok haza utazni. Minden vagyonomat elköltöttem s most otthoni birtokaimat akarom eladni, hogy lábaid elé tegyem s aztán örökre együtt maradjunk.”

Fatime elsápadt, karjait kedvese nyaka körül fonta:

„Maradj Hatsan: ha aranyakat akarsz — nekem tulságos sok van. Vedd, legyen a tiéd.”

De Hatsan nem fogadta el:

„Feltettem magamban s mig ki nem viszem nem lesz nyugtom. Tehát boldogság kísérjen utaidon, mig visszatérek.”

Ezzel telállott . . . Fatime könyezett.

Ugy fájt az ifju szive . . . egy utolsó ölelés s könyeik egyesültek . . . a válás perze elérkezett.

„Élj boldogul . . . !”

Rövid időre még leültek egymással szemben.

Fatime megragadta Hatsan jobb kezét, azt egyideig térdein ringatva, ajkaihoz szorítá. Hatsan engedte. Azután kezei közé fogta Hatsan kezét, ujjait annak ujjai közé elhuzta, játszva vele, mint kedves játékszerrel. Ezalatt számtalan csókot nyomott Hatsan kezére, míg könyei csak úgy patakzottak. Azután Hatsan kis ujját fogai közé vette, könnyedén beleharapott, s mosolygva kérdé:

„Szabad?”

„Rajta!”

E pillanatban Hatsan vérs fájdalmat érzett s egyidejűleg piros vért látott Fatime hófehér fogai közt átszivárogni.

mely hasonlólag említve volt, az antisemitizmus kérdésére, vagy mint némelyek népszerűen nevezik, zsidókérdésre.

Én elismerem, nem szégyellem megvallani, — hisz ha az ember soká él, sokat csalódik — csalódtam többször, de soha csalódás nem esett oly rosszul, mint az, amelyet éreztem akkor, mikor megcsaláztam azon hitemben, hogy Magyarországnak nincs egy zuga sem, ahol ily módon, az elmúlt századok sötét korszakát felidézni lehessen. Tudom uraim, hogy mindaz, ami ezirányban mondatik, nagyon tulozva van. Az természetes. De nem volna szabad soha elfelejtelnünk, hogy a magyar államnak és a magyar nemzetnek még sok ellensége van! Minden egyes ilyen mozgalomból, melyet más országban, ha történik, elítélnek mint localis bajt, nálunk az államra, a nemzetre vonnak következtetést. Nem igazságos eljárás, de létezik, de minél inkább létezik, annál lelketlenebb könnyelműség Magyarországon ily mozgalmakat felidézni.

Mert nézzünk végig történetünkön, Magyarországot mi mentette meg annyiszor? Nem más, mint a felvilágosodott, szabadság szerető, a szabadelvű eszméket átérző nemzetek rokonszenve. És minek köszönhetjük ezt? annak, hogy — mint történetünk bizonyítja — Magyarországon maga a nemzet, maga a társadalom évtizedekkel előbb türelt el a türelmetlenség törvényeit, mintsem ezeket sikerült a törvényhozásban eltörölni. És most uraim ez a mozgalom megtörtja Magyarországnak, a magyar nemzetnek jó hírnevét és erkölcsi hitelét. Épen ezért, ha az antisemitizmus jelszava alatt a zsidó kérdést szokták is érteni, én már csak ezen szempontból is, nem tekintem ezt antisemiticus kérdésnek, hanem tekintem a magyar haza, a magyar nemzet jó hírneve és becsülete kérdésének.

De hát uraim, nézzük meg ezen antisemitizmust az ő nyilvánulásában. A jelszó: „Antisemitizmus,” az eredmény: rablás! (Ugy van!) És van-e valaki, aki azt hiszi, hogy azok, a kiket

egy jelszó alatt rabolni tanítottak, megszünnének rabolni azon a küszöbön, ahol ez a jelszó nem használható? Localis, mélyen ható localis veszély az, melyet ezen urak felidéztek. Öntudatlanul teszik, meghiszem, de elkerülhetlenül. (Élénk tetszés.)

És épen ezért engedjék kifejezmem azt a meggyőződésemet, hogy nem lehet, nem szabad ezzel szemben mindent a kormánytól várni. A kormánynak kötelessége a polgárok személy- és vagyónbiztonságáról, a különböző fajok és felekezetek közti békés egyetértés megővéséről gondoskodni. De a kormány ezt, ha teheti, teheti erővel. Ha nagyobb lesz a mozgalom, teheti a szabad élet nyilvánulásai egynemelyikének ideiglenes korlátozásával.

De vajjon jó-e, czélszerű-e, ha a kormány ide szorítottak? Nem helyesebb-e, nem jobb-e, hogyha maga a társadalom veszi kezébe a dolgot és határozott fellépésével maga akadályozza meg? És ebben minden hitfelekezet különbség nélkül egyformán kell közrehatni. Az egyiknek nem szabad egyesek miatt elkeseredve visszavonulni, a másiknak kötelessége, a mi úgy is meg volt ez országban, még szorosabbra fűzni a társadalmi együttléte hit- és fajkülönbség nélkül. (Helyeslés.)

Mai időben, szerintem, a társadalom csak egy megkülönböztetést ismerhet, becsületes vagy nem becsületes ember közt. (Zajos helyeslések.) Ölelje magához a becsületes ember a becsületest, nem kérdeve, miként imádja istenét, lökje ki azt, ki nem becsületes, bármi szép szóval jön is ehhez. (Tetszés.) Az lévén nézetem, emelem most poharamat azokra, kik ha gyermekévi emlékeim nem esznek, már évtizedek előtt gyakorolták a társadalmi téren azt, hogy tudtak együtt mulatni és a közjóért együtt dolgozni.

Emelem poharamat Nagy-Várad minden lakosáért polgáráért, vallás-, faj- és pártkülönbség nélkül, mint olyanokért, kikről meg vagyok győződve, hogy valamint a

multban bebizonyították, hogy a felvilágosodottság, a valódi szabadelvűség színvonalán állnak, úgy ma is kétségtelenül be fogják bizonyítani, hogy ha a faj és felekezet közti háborúra izgatók fekélye be akarna tolazkodni, azt mint egészséges test ki fogják magukból lökni. (Sziümi nem akaró taps és éljenzés.)

Megyei kiseddóvó egyesületek.

Vannak megyék, mint például Komárom, melyek ritka emberbaráti és hazafisági érzékkel még 1848 előtt elhatározták volt a kiseddóvó intézetek általános elterjesztését; közelebbi időkben is több megye, ha jól emlékszem Hont és Győr, hasonló határozatot hoztak: de a módozat még máig nem volt megtalálva, miként lehessen a kiseddóvást nem csak a városokban, hanem faluhelyeken is otthonossá tenni és ezt a csekélyszámu magyar nemzetet, mely mielőtt felnőne, már felében elpusztul, melyet háborúk, ragályok s most már kivándorlás is fogyasztanak, megóva s ha lehet megszorítva adni át a második ezredének.

Hiszzen a kis gyermekek őrzésével annyi munkaerő vész el, hogy annak árán minden községben fenn lehetne tartani a menedékházat; hátha még azt a termékek tüzkárt veszszük, melyet a felügyelet nélkül otthon hagyott gyermekek játéka okoz!

Nincs község az országban, mely barmai, sőt apró mahái megőrzéséről is gondoskodnék: hát egyedül gyermeke lenne a magyar embernek oly megvetendő portéka, saját teste és vére oly hitvány szerdek, melyet ne tartson méltónak megőrizni?

Tudjuk mi azt, hogy a mi szegényebb osztályu népünknek igen sok baj és teher nyomja: éveken át sok elemi csapás látogatta meg; adója súlyos, élte nehéz; sok helyütt elemi iskolát is csak nagy áldozattal képes fentartani; de azt is tudjuk, hogy mindezek dacára borra, pálinkára, vasárnapi mulatságra mégis telik; keresztelőre, menyegzőre és torra egy-egy félre valót költ el s asszonyainak a selyemkedő, a cifra szalag és a tarka rokolya ki kell, hogy járja. Hát nem lehetne-e mindebből egy-egy fillérek elvonni arra a szent célra, hogy legalább munkaidő alatt a kis gyermek ne heverjen az utca porában, ne maradjon bezárva a házba, kitéve a veszett kutya harapásának,

Fatime a kis ujját, a második iz alatt leharapta. . . .

„Oh mit tettem?!“ kiáltá Fatime.

Hatsan komolyan mondá:

„Vigasztalódj, majd beheged.“

„Legalább van téled, testedből emlékem.“ mondá Fatime s keblébe rejté a leharapott ujját.

Hatsan Shahum haza érkezett. Szemei beesettek voltak, arca komor, senki sem látta mosolyogni. Vértől szízzel emlékezett a boldog időre, lelke az imádottnál volt.

Barátainak, kik szomorúsága oka után tudakozódtak, azt mondá, rablók kezébe került, kik mindenétől megfosztották s csak pusztá életét hagyták meg.

„Köszönheted a nagy Allahnak, hogy egy ujjad elvesztésével megszabadultál tőlük. Van még elég vagyoned.“

Hatsan Shahum egy évig időzött otthon, anélkül, hogy szerelme a legkevésbé csökkent volna. Persiába vágyódott, eladta tehát mindenét s utra kélt.

Ispahan közelében egy szolgáját előre küldé, értesítendő kedvesét azzal, hogy jöjjön elébe.

Senki sem jött.

A fiatal ember nyugtalan lett, balsejtelmek lépék el.

A városban megállott és ismét egy

szolgát küldött, ki azon üzenettel jött vissza: „Üdvözlöm uradat, legyen vendégem.“

„Alig hogy az est beállt, Shahum átlépte a kert küszöbét, hol Fatime rabnőitől körülvéve, már várakozott.“

„Artalmadra lett volna, ha élem jössz?“

„Hogy kívánságodnak eleget tegyek“ válaszolá Fatime karjait mellén keresztbe téve, meghajlással „előbb ismerem kell téged, ismeretségedet csak mai napnak köszönhetem.“

A fiatal ember, mint sóbálvány, meredten állt:

„Fatime, tréfa ez, vagy való?“

„Hol itt a tréfa?“

„Nem ismersz? Én vagyok Hatsan, ki annyi boldog órát töltöttem körülben s csak azért vátoztam téled, hogy vagyonomat eladva, értékét lábad elé tehessem. Hisz még két éve sincsen, hogy utoljára csókoltalak . . . Nem ismersz? Annaira megváltottam? Mondjam meg rabnőid nevét? Ők ismernek. Kérdezd őket.“

„Mindarra, amit mondasz, emlékezni nem tudok. Ma látlak először.“

„Hütelen!“ kiáltá Hatsan mérgesen. „Nem emlékezel a válasra? Ismered e kezét?“ S megcsónkitott jobb kezűjűt előre tartá.

Fatime rövid ideig gondolkodásba merült.

„Lehet, hogy igazat mondasz.“

Ezzel érszénye után nyult, mely övére volt akasztva.

„Melyik a tied?“ kérdé „hogy megismerjek azok között, kiktől hasonló emléket vettem.“ S Fatime az érszény tartalmát egy közel álló márvány asztalra üríté. Száz vézna, kiszáradt ujj iz gurult szerteszét az asztal lapján.

„Atkozott!“ kiáltá ennek láttán Hatsan. „Mecsáltál! Minden javamat reád költöttem s csak most ismerlek meg. Rosz lélek, vampyr távoz! Ha csak szellem vagy, mint gyanitom, az örök Allah nevében parancsolom: tűnj el! . . . !“

Óriási rázkodás — s minden eltűnt. Kert, kéjlek. Én meg az ágy mellett, a földön ébredtem fel.

Azt álmodtam, hogy én vagyok Hatsan Shahum, hogy az egész történet rajtam esett meg álomban, mely oly élénk volt, hogy felébredtemkor is majd nem elhittém: nem éreztem a kis ujjamat.

Karomra tett fölvel aludtam, elszibadt.

Pedig oly jó volt töröknek lenni s kezdem sajnálni, hogy a szép Fatimét oly rettenetesen elátkozottam.

Hja: „Allah nagy, s Mahomed az ő prófétája!“ . . .

neki vadult bika szarvának s mindazon elemi s erkölcsi csapásoknak, melyek a felügyelet nélkül hagyott kisdedeket minden lépten, nyomon érik?

Mi úgy vagyunk meggyőződve, hogy a mi józan népünket kisdedei megóvásának szükségéről nem nehéz meggyőzni; csak vegyék azt a fáradságot első sorban a lelkesek és tanítók, földesurak, községi és megyei előljárók, kik a népet még sokkal magasabb erkölcsi vagy politikai eszmékkel is megparátoztatni képesek.

Es pedig bátran merjük is állítani, hogy az utóknak nagyobb áldását fogják kiérdemelni azok, a kik egy községben a kisdedek menedékházát megalapítják, mint a kik a magas politika eszmekörébe igyekeznek a népet bevonni.

Mint említettük, a módozat, hogy miként lehessen a kisdedóvást falukon is elterjeszteni, eddig nem, de most már azt hiszszük, fel van találva. Körülbelül mintegy 350 rendes kisdedóvó intézet van immár hazánkban; Szokoloztától Brassó vidékéig s a mármaros hegyektől le a Bácskáig, (mely utóbbi helyen kivált a közelebbi időben a legdicsebtessébb mozgalom indult meg) mindenütt vannak városi kisdedóvó intézetek. Mindezen rendes kisdedóvó intézetek képző helyekül szolgálhatnak ama falusi dajkáknak számára, kik hivatva lennének legalább 3 havi gyakorlat és utasítás után, faluhelyeken a kisdedek megóvását kezükbe venni. Természetes, hogy a dajkáknak egészséges 18—40 év között levő, irni, olvasni tudó s kedélyes természetű nőeknek kellene lenniök, kik a gyermekeket kedvelik s az éneklésre is hajlammal és képességgel bírnak.

Ily módon kerülne ki az a kisdedóvó gárda, mely ugyan nem bírna valami különös műveltséggel, vagy rendkívüli paedagogiai készséggel; de azért elég jó lenne arra, hogy a falusi kisdedeket mindennemű veszélyektől megóvja és napközben a gyermekek előnyére és kedvére tudja azokat foglalkoztatni.

Az ily nő a rendes kisdedóvó intézetben és az országos kisdedóvó egyesület által kiadott „Dajkakönyv“ alapján ismeri mindazon phisicai és erkölcsi veszélyeket, melyeknek a gyermekek ki lehetnek téve; megtanulta a rögtöní segély módozatait, és ha csak középszerű ügyességgel bír is, annyi dalt, játékot, elbeszélést sajátíthatott el, hogy a gyermekek örömet mulatnak el felügyelete alatt.

Legjobb lenne, ha mindenütt az illető községből lehetne ily magyarul jól tudó, értelmes dajkákra szert tenni: de ha ez nem lehetséges, természetesen a legközelebbi magyar helyről kell ilyet szerezni.

Még csak azt kell megemlítenünk, hogy az ily kisebb igényű gyermekfelügyelő dajka, kivált, ha amugy is a községben lakik, 100—150 frt évi fizetéssel beérheti; ez pedig nem oly magas összeg, melyet kisebb község is meg ne bírna; mert körülbelül a gulyás, vagy kondás is kap ennyit és a készpénz fizetés legtöbb esetben itt is terményekre változtatható.

Az idő alatt, míg a gondosan megválasztott dajka a legközelebbi rendes kisdedóvó intézetben kiképeztetését nyeri, elég idő van arra, hogy a faluban a menedékhely számára alkalmas hely kerestessék.

A legegyszerűbb és legkevésbébe kerülő, de egyszerűsind legkevésbébe is megfelelő mód, ha a kisdedóvást csak a nagy nyári munkaidőre szorítják és menedékházakul az épen akkor szünetelő állami, községi, vagy felekezeti iskolaházakat választják.

Igaz, hogy ekkor a kisdedóvás csakis 2—3 hónapra terjed ki: de a dajka fizetése is 30—40 forintra száll alá és ha megmondjuk, hogy épen e hónapokban a kisdedeknek gondozása a földműves szülőknek legnagyobb aggodalmat okoz és hogy a nyári hőség miatt a meg ne óvott gyermekek halandósága legnagyobb, — már az ily rövid tartamu menedékházat is igen nagyra kell becsülnünk.

Természetes, hogy a jobb módo nagyobb községek az ily rövid tartamu óvodát nem fogják megfelelőnek tartani; és ha egyszer megjelölték azt a kényelmet, mely gyermekeiknek eme czélszerű elhelyezéséből származik: igyekezni fognak azt egész évre kiterjeszteni és egy alkalmas helyiségről gondoskodni, hol a gyermekek téiben, nyáiban védő fedelet és árnyéket találhassanak.

A helyiségről mindenestre a községnek kell gondoskodnia; ennyivel tartozik kiesiny, de egykor nagygyá leendő polgárainak. Meglehet, hogy akad néhol patrónus is, valamely jótékony földesur személyében.

A dajka fizetésének csekély terbe az illető szülők vállalira esik: de ha e csekély terhet sem bírnák meg, egyelőre folyamodhatnának a közoktatási kormányhoz segíélyezést végett. A törvényhozás okvetlenül módot fog nyújtani a kormányoknak, hogy ily esetekben e csekély segélyt megadhassa.

Oly esetekben, hol a magyar dajkát máshonnan kell hozni, mint pl. a nem magyar ajku községekben: ott okvetlenül egész évre szóló menedékházat kell felállítani; mert a meghívandó dajka két három havi fizetésért állandó lakását el nem hagyhatja. Mind a nyári, mind az állandó menedékházaknak némi kis felszerelésre is van szükségük. Egy egész vagy fél fedelű szin, hol a gyermekek szabadban és mégis árnyékban lehessenek; elegendő mennyiségű egyszerűen készített padocskák és asztalok, habár földbe vert karókon is; néhány szekér száraz homok; az asztalosok által apróra vagdalattott fa hasábocskák, fonásra való vesszők és szilánkok s ha lehet öllök és színes papírok, a hol van agyag föld, melyből alakokat készítsenek stb. Nem sokból áll az egész; és csak legyen a ki a dolgot mozgassa, az elmondottakon kívül még különböző magvakat és természetrajzi tárgyakat is olesón, vagy ingyen be lehet szerezni.

Mint az elmondottakból kiténik, a helyi körülményektől függ, hogy hol minő óvodát lehet állítani ez idő szerint; a nyári menedékház oly minimum, melyet mindenütt be lehet hozni csekély áldozattal, sok jóakarral. A lelkesek és tanítók feladata első sorban a polgárok szívét az eszmék megnyerni.

De ki hajtsa végre mindezeket? ki határozza meg természetileg, hogy valamely megyében mely községek azok, hol az óvodák és menedékházakat legtöbb előnyvel és legkönnyebben fel lehet állítani? Ki válaszolja meg a dajkákat s gondoskodják kiképeztetésük felől, ki készítse elő a községeket, hogy azok a szükséges helyiséget megajánlják? Ki utasítsa az illetőket a hely megválasztása czélszerűségét illetőleg, hogy az egészséges, tüz és vízmentes helyen legyen? Ki gondoskodják orvosi felügyeletről és kellő ellenőrzésről, hogy az óvodákban és menedékházakban a gyermekek a ragályos kóroktól megóva legyenek? Ki gondoskodják arról, hogy a dajkák kötelességeiket lelkiismeretesen teljesítsék? Ki keresse fel, ha szükséges, a kormányt segélynyújtás végett és ki ellenőrizze hogy a kért segély csakugyan a kért czélra fordíttatik?*)

Mindezen működést a városokban létező kisdedóvó egyesületek, alapítók, vagy községi hatóságok szokták teljesíteni: de már a kisebb városoktól és falvaktól várni nem lehet, hogy ily sok körültekintést igénylő munkát hajtsanak végre.

Ezekre nézve tehát megyei kisdedóvó egyesületekre van szükség, nem annyira anyagi áldozatok hozatala végett, mint azért, hogy az egész megyei terület természetileg felölve legyen s a fennírt műveletek végrehajtsassanak. E megyei kisdedóvó egyesületeknek minden kijelölt községből legalább egy tagot be kell vonniok, ki az

*) Itt megjegyezzük, hogy mind a kormányhoz, mind az orsz. kisdedóvó egyesülethez, csak már a megnyitott óvóintézetek folyamodhatnak segélyért, természetesen kiállított költségvetés bemutatása mellett.

illető helyen az egyházi és községi előjáróság támogatásával az óvodát és menedékházat létrehozza, ellenőrizze és gondozza.

Ily megyei kisdedóvó egyesületek létrehozása, volt czélja közelebbi körutannak; és a nyolcz megyében, hol ez iránt a mérvadó körökkel érintkezni szerencsém volt, sikerült ez eszme czélszerűségét beláttatni és annak kivételére a legbiztosab ígéretek nyerni.

Tudom, hogy a magyar társadalom kiváló része egyesületi és társadalmi adókkal is bőven meg van terhelve és kivált kezdetben néhol hallani véltem a felkiáltást: megint új egyesület, megint új teher? De előadásom folytán arról is meggyőződtem, hogy a hazafias belátás mindenütt érvényre emelkedett; miután mindenki belátta, hogy itt igen nagy nemzeti érdekről és igen csekély anyagi áldozatról van szó.

Alakítsuk meg azért saját nemzeti létünk fenntartása, nemzeti nyelvünk terjesztése és népünk műveltsége előmozdítása szempontjából mindenütt a megyei kisdedóvó egyesületeket!

P. Szathmáry Károly.

H i r e k .

Magas vendég. Jó z s e f főherczeg Ő Fensége, miután a kedden tartott hadgyakorlaton ismétlen volt s a legmagasabb megelégedését nyilvánította, kedden este fél hatkor elhagyta városunkat. A perronon ugyanazok jelentek meg, kik jötté alkalmával üdvözölték. Kézzel öt óra után megérkezett a főherczeg, kinek kíséretében volt megvély püspökünk, s egész addig, míg a beszállásra jel adatott, a jelenlévőkkel szívélyesen társalgott. Itt nyújtották át a kis Jó z s i főherczegnek hamarjában elkészített arczképét, mint az ágyut elűlti, s a főherczeg látható örömmel mutatta a képet a jelenlévőknek. Midőn a beszállásra csengettek, a főherczeg kezét szorított a küldöttségekkel, fiát homlokon sókolta, beszállt a szalon kosiba s a vonat lelkes éljenek között kirobogott. Az ifju Jó z s e f főherczeg nevelőjével U . J d h á z y áttalít el maradt, hogy a város és környék nevezetességeit meg tekintse.

Kis vendégünk ifj. Jó z s e f főherczeg, atyja távozása után még két napig időzött körünkben. E két napot a főherczeg városunk nevezetességeinek megtekintésére szánta. Szerdán megyés püspökünk Ő excellenciájával, ugyszintán nevelőjével Holdházy áttal, Dulánszky jószágigazgató, Hinka László jogtanácsos, Szeifritz és Valter kanonokok kíséretében a városházát, a gymnasiumot, a joglyceumot, Zsolnay majolica gyárát, a megyeházát, délután a coloniai szénbányát látogatta meg. Ugyancsak szerdán reggel 8 órakkor fogadta a kis főherczeg a gymnasium második osztályának küldöttségét, melyet, mint szónok, G á l o v i t s Viktor tanuló vezetett. A gymnasiumban tett látogatása alkalmával a gymn. dalárda énekel s az igazgató üdvözölte. Csőtörtökön délelőtt, a szép kilátást élvezendő, a havi boldog asszony templomához ment fel a főherczeg, azután a vasúthoz köcsizott s a déli vonattal távozott városunkból azon ígérattal, hogy esztendőre a „papával“ ismét visszajő.

Halálozás. A r a d i Gerő szintársulatunk igazgatóját nagy csapás érte: neje szült Bainville Emilia 27 éves korában Nagy Kanizsán elhunyt. A holttestet Kanizsáról Szegedre, a családí sírboltba szállították. Béke hamvaira!

Utóhangok a húsz éves találkozórol. Egy jelen volt kezeiből vettük meg a következő sorokat: Folyó hó 11-én s következő napjain tartották meg víz mulatozás között húsz év utáni összejövetelüket, az itteni főgymnasiumban 1863-ik évben VIII-ik osztályt végzett s érettségi vizsgálatot tett tanuló-társak, számszerint 23. Jelen voltak: Be-

nedek Béla honvéd főhadnagy. (Jászberény.) Biró Imre plébános. (Szalotnak.) Boros Aurel plébános. (Szálka.) Dr. Bors Emil jogtanár. (Pécs.) Brém József káplán. (Mohács.) Chalupni János plébános. (Abaliget.) Cserni Gyula plébános. (Dárda.) Driesz Lajos ügyvéd. (Pécsvárad.) Dr. Erreth Lajos orvos. (Pécs.) Fölker Mátyás plébános-helyettes. (Felső-Iregh.) Hajba Mihály plébános. (Torony.) Jeszenszky Ferenc országgyűlési képviselő. (Bükösd.) Jó János plébános. (Lepsény.) Kőbör József aljbíró. (Mohács.) Krecht Ferenc plébános. (Szent-Dienes.) Kustár Lajos káplán. (Zenta.) Kuzmics József plébános. (Harkanovce.) Mayer Béla szolgabíró. (Dárda.) Szauder István plébános. (Obrovác.) Sziogyártó János plébános. (Kereseliget.) Udvardy Ferenc plébános. (Tüske.) Vaszt Károly segédjegyző. (Baán.) Virter Károly ügyvéd. (Zombor.) Az érdekes találkozó, melyen egymást többet meg nem ismerték, a „Nádor” előtt történt sok tréfával s vissza emlékezéssel a multra. Az idő a hajzót megkezdte már deresre festeni, a homlokon pedig barázdákat szántani. Egy öreg zsidó vizsgálatva nézte a kapuból az egész jelenetet — nem e valamelyik deák-kori adósát kereste a tömegben? A bankett szeptember 12-én tartottott ft. Dr. Szeredy József jogtanár s pápai tb. kamarás, mint egykori osztályfőnök előlülése mellett, ki az első toasztot monta, volt kedves tanítványaira. Jeszenszky Ferenc, az egykori szeretett tanárt éllette. Talpra esett felköszöntőket mondtak még: Sziogyártó János, Hajba Mihály, Kustár Lajos, Kuzmics József, Dr. Bors Emil, legutóbbi sok humorral és Virter Károly éllette azon barátságát, mely a tanuló társakat összehozta, összetartja s még összehozni fogja. Végül pohár emeltetett a találkozás rendezői: Jeszenszky Ferenc s Chalupni Jánosra. Szébben hozott felköszöntő: nem volt egy sem, csak mint a szív sugta, a pezsgő mondatta. Jó János szerte sziporkázó ötleivel, rika jó humorával, tréfás elbeszéléseivel mulattatta a társaságot asztal fölött. Részt vettek még a diszebédén a VIII. osztályon kívüli iskolatársak: Aidinger János pécsi polgármester s kir. tanácsos, Eötvös Pál pénzügyi titkár Aradról. A statisztikai adatok a 21. év előtti pályaválasztási viszonyokra nézve, érdekesek lévén, közöljük a következőket: A VIII. osztályba jártak a mondott évben 39-en. Ebből 4. meghalt szaktanulmánya befejezése előtt. Az életben maradt 35 tantárs közül pap lett 19. ügyvéd 6, törvénykezési tisztviselő 3, közigazgatási tisztviselő 2, orvos 1, tanár 1, országgyűlési képviselő 1, közjegyző 1, katoná 1. Elzúllott élet nincs. A husz évi időközben elhalt — 8, és pedig: Rutics Géza ügyvéd, Rutics Kálmán növendékpap, Bekó József jogász, Cserba János káplán, Csomor János gazdász, Trájer Ignác orvosnövendék, Milassevics F. nevelő, Szilágyi Ferenc közjegyző. Az életben maradt 31-ből megjelent 23, elmaradását igazolta 4, ugymint: Klazer Gyula ügyvéd, Újhelyi Agoston káplán, Posik Lajos kir. ügyész Breszl Mayer József ügyvéd; nem igazolta: Kőmives Gyula plébános, Dr. Maiszlisz Mór ügyvéd, Knevezics Tamás áldozár. Ismeretlen helyen tartozkodik: Szauder Ferenc. Az iskolatársak 1888-ban, 25 éves jubileumra ismét találkozott adtak egymásnak Pécssett, mely város és vidékéhez annyi ifjúkori ábránd, emlék van kötve, hogy szemüvegét át tekinthetnek vissza életük javára, melyet előbb rózsaszínből láttak. — V.

Zeneestély. A pécsi zenegylet pártoló tagjai részére, tegnapielőtt este, a casino nyári helyiségeiben tánczezel egybekötött zeneestélyt rendezett. Ez alkalommal a program 5 számból állott, melynek lejártsa után a tánc vette kezdetét kevés animóval. Tagok szép számmal jelentek meg, azonban az estély, ép kedv hiánya miatt már 11 órakor véget ért.

Meghívó. A pécsi kereskedelmi és iparkamara 1883. évi szept. hó 24-én (hétfő) d. u. 4 órakor saját helyiségében (Anna utca 4. sz. a 1. em.) közülett tart. Pécssett 1883. évi szeptember hó 16-án. Az elnökség. A napi rend tárgyai: 1.) Elnöki előterjesztések. 2.) A kamarai iroda havi jelentése. 3.) A földm. ipar- és keresk. m. kir. miniszterium leirata a magyar szlavor határon fennálló belépő állomásokról gyakorlatban volt díj-szedés beszüntetése tárgyában. 4.) Ugyanazon miniszteriumnak a gyárakban és iparüzletekben alkalmazott dolgozó személyzet helyzetének javítása érdekében a kamarák és törvényhatóságokhoz intézett leirata. 5.) A m. kir. technológiai iparmuzeum megkezdésére kiválóbb iparcikkeknek a nevezett muzeumban való ingyenes kiállíthatása tárgyában. 6.) 95 paksi iparos folyamodása Duna-Szent-György község országos vásár iránt való kérelmének elutasító véleményezése iránt. 7.) Kindl József kamarai tag beadványa az 1883. évi VII. t. cz. 3. §-ban kitüntetett határidő be nem tarthatása folytán a pénzügyeztetéki szedett késedelmi kamatok s illetve e határidőnek meghosszabbítása végett a pénzügyi m. kir. miniszteriumhoz intézendő felterjesztés iránt. 8.) Mautner József szegszárdi kereskedő beadványa egy italmérsési jogesetben a pénzügyi m. kir. miniszterium véleményének kikérése iránt.

Értesítés. Dömötör László, méhészeti vándortanár, f. é. október havában megyénkben ismét előadásokat tart a méhészeti ok-szerű kezeléséről: mit azzal hozunk a tisztelt lelkész és tanító kar, valamint már érdeklődők tudomására, hogy azokon megjelenjén ez irányú ismereteiket gyarapíthatják. Az előadások mindenkor d. e. 10 órakor, a következő sorrendben tartandók meg: u. m. október hó 5-én Vörösmarthon, 7-én Dárdán, 8-án Monostoron, 9-én Magy. Bólyban, 11-én Sikkóson, 13-án Dr. Szabolcsan, 14-én Vaiszlón, 15-én Sellyén, 16-án Denesházán, 17-én Szt. királyon, 18-án Paksán.

Akademiai élet. A pécsi püspöki joglyceumban levő ifjúsági egyletek megkezdtek a választásokat. Tognap tartotta a „jogász segélyező egylet” dr. Szeredy József igazgató elnöklete alatt alakuló közgyűlést, melyen az egylet elnökévé egyhangulag Mihályffy Ernő választott meg. A többi tiszti állások következőkép töltek be: alelnök lett Fatér Kálmán, főjegyző Rónaky Kálmán, aljegyző Korsós Elemér, pénztárnok Jobszt Béla, ellenőr Korszits Akos, levéltárnok Tukacs Fábán. A választmányba Miltényi László, Peitler Imre, Reeh György és Lösch joghallgatók választottak.

Villanyvilágítás Pécssett. Amint látszik, Pécs lesz az első vidéki város, hol a villanyvilágítás fogja napfényű sugarait terjeszteni. Engel A. és trsa cég, mely tudvalevő az első telephont rendezte Pécssett, gyári helyiségeit s fa raktárait villanyfényvel akarja megvilágítani. Az eszme szép, tüzbiztonsági tekintetben hasznos is, s mint a korrali haladást szívből üdvözöljük.

A budapest pécsi vasút számára kisajátított területekről elkészített összeírás, térkép és egyedi kimutatás hitelesítésére a helyszínen következő napok tüzetek ki: Szeregélyes, Szolgaegyháza, Sárosd községekre, Nagy-hantos és Szent Agota pusztákra nézve f. é. október 20-ika a sárosdi indóháznál. Egres pusztára, Felső-Egres Simontonya, Némédi községekre okt. 22-ke a simontornyai indóháznál. Gübö, Beleska, Hidegkút Gyünk, Szárazd községekre nézve október 23-ka a hidegkúti indóháznál. Hügyész, Duzs községekre nézve, okt. 24-ike a szakályi-högyészi indóháznál Csibrák és Widdin községe nézve okt. 24-ike a kurd-csibráki indóháznál.

Disznó mérgezés. Zeim s helybeli téglavetőnek, a téglaházban tartott 17 hízó disznaja közül szabadon öt darab megdöglötten találtatott. Miután az állatok előzőnap a legjobb egészségnek örvendtek, e körülmény gyanut keltett. A gyanakodást iga-

zolta Skoff tanár, ki az étel maradékokat vegyileg megvizsgálta, úgy szintén az állatorvos, ki az elhult állatokat felboncolta. Ezek határozatban kimutatták, hogy a disznók táplálékába valaki nagymennyiségű arsenikumot kevert. A rendőrség megindította a legszigorubb nyomozást.

Brutális támadás. Vasárnap, e hó 16-án este, két ember, egy lakatos és egy cipész, együtt távoztak a kéméndi vendéglőből. Midőn a harmadik ház elé értek, a cipész, ki már régebben haragudott a lakatosra, megállt, s azt mondá amannak: „megállj! most leszámolunk, az ígért tíz forint ára verést ki kell állnod”. Erre a lakatos azt mondta: „Ott én is jelen leszek!” De alig végzé be szavait, a brutális cipész akkorát vágott fejére a lakatosnak egy kalapáccsal, melyet a korcsmában a lakatos tartisnyájából ki lopott, hogy az azonnal elszédült s lerogyott. Azután még, néhányat csapott rá, úgy hogy annak fejből csak egy patkzott a vér s azután elmenekült. A félíg megölt lakost pedig, önkívüli állapotban haza vitték s valószínűleg áldozata lesz a baromhoz illő bosznak.

Uj üstökös tűnt fel a minap az égen. Most csak csillagvizsgálóval lehet észlelni, de 1884 febr. 3-án, a mikor nap közelben áll majd, a mostaninál 120-szor erősebb fényvel fog világitani. Ez üstökös azonos azzal, melyet 1812-ben észleltek a párizsi csillagvizsgálóból s melyről már akkor megállapították, hogy 1884-ben újra vissza fog térni. A visszatérés idejének meghatározására nézve azonban körülbelül hét hónapot tévedtek az akkori csillagászok.

A villamos csodákról tartott felolvasást a greencastlei egyetemen Cox és egyes részei annyira jellemzik századunkat, hogy érdemesnek tartjuk azokat reprodukálni. „Az elektromos monograph” mondá Cox, „közvetit tudósításokat az eredeti kézzirattal. A telefon lehetővé teszi, hogy szerződéses szövecsel köttessenek; de miután a tanuk hiányzanak, segítségül jön a photographia és a hangot ívonalakban tartja össze. A villamosság csodálatos elem: egy dobozba gyűjtve és érczen fogva tartva, tetszés szerint fényképeztetésre szolgálhat. Kész mint hang és erő fellépni. Láttam Berlinben egy orgonát, melyen a villamosság segítségével játszottak; de ez majdnem jelentéktelen, más szolgálathoz képest. Nem csodálatra méltó-e, hogy a tovarobogó vasuti kocsin és az előrehaladó gőzhajókon táviratozhatnak? Egy kaliforniai fényképező a villamosság segítségével lefényképezte a clown ugrásait hat különböző állásban. Letényképezi a szálgulod paripát, a futó nyulat és a repülő madarat. Egy cirkulár-fűrés vagy mozdony, villanydrót által mértföldnyit távolságban lehet működésben. A villamosság a nap leánya. Viszszaváltoztatható a forrására, úgy, hogy az, ki telefon segítségével valakivel beszél, távolú társát a beszélgetés alatt láthatja is. Erős okok szólnak a mellett, hogy az idegek erőssége a villanyosságtól függ. Nem lenne csodálandó, ha a polyokop az emberi szervezetet úgy megvilágítaná, hogy a test átlátszó lenne. A rendkívüli erőt, melyet villamosságnak nevezünk, dobozokba lehet zárni, mint a száritott húst és a kontinensre szállítható, hogy tudományt terjeszzen. És az emberiség, a természet és megbukás ellen biztosított erőraktárát soha sem merítheti ki.”

A szilvát friss állapotban 2-3 hónapig úgy tartjuk el, ha azt a levegő behatásától minél jobban megóvjuk. E célra a szilvát vigyázva akkor szedjük meg, midőn az már érett; de szarától még nem válik el. Az ilyen szilvát 2-3 napig száraz szellős helyen leborítva tartjuk, hogy víztartalmának egy része elpárologjon. Ezután rétegenként buzalaszt vagy igen finom gypsz közé egy hordócskába úgy rakjuk el, hogy egyik a másikat ne érinthesse, a midőn a hordó már egészen megtelt, annak tetejét lehetőleg légzárólag helyezzeük rá. Az így elkészített edény száraz és fagymentes helyre tétetik el a használatig. Használat előtt a

szilvát meg kell mosni hideg vízben; ezután szitára helyezve, forró víz fölé tartjuk, hogy annak gőze jól átjárja; ezen műtét által megtisztulnak a nélkül, hogy izükből veszteneének, sőt még állítólagosan hamvukat is visszakapják, és egészen úgy néznek ki, mintha akkor szedettek volna le a fáról.

Szárított zöld borsó. Leszedés után a borsó hüvelyéből kifejtetik és gyenge tűz felett mindaddig főzetik, míg formi nem kezd; ekkor a tűztől elvették és rostára helyeztetik, hogy a víz róla lecsurogjon; midőn megszikkadt, lassacskán gyenge tűz felett jól megszáraztatják. Ha ezen szárított borsót befőttes üvegekbe rakjuk, úgy egész télen át igen jól eltarthatók. Használat előtt 12 órával friss vízbe helyeztetnek, mely a főzés előtt leöntetik és mással helyettesítetik.

Hogyan aludjunk? A londoni „Electrician”, már említett állítása szerint, felette fontos az egészségre az ágyat úgy állítani, hogy az alvó feje észak és lába dél felé kerüljön. Az álmoly módon sokkal nyugodtabb és jóttevőbb. Már most a „Monde”-ban egy francia orvos is megerősíti azon állítást, hozzátéve, hogy 107 éves magas korát csupán a fűtebbiek szigorú s pontos követésének köszönheti.

Beküldetett. Brockhaus Conversations lexiconja. A német irodalom legszebb és legfontosabb vállalatjai közé kétszételendő a „Brockhaus Conversations lexiconja” tartozik. Hetven évi fennállása alatt a világirodalom első rangu művévé fejlődött s használhatósága által oly elterjedést nyert, melyvel más ilyen mű nem dicsekedhetik. Majdnem 400000 példányban (5 millió kötet) lett ezen mű megvéve s mily fokozódó érdekekkel viseltetik iránta a közönség, arról a kiadásoknak gyors egymásután következése tanuskodik. A műnek új 13. kiadása, mely 11/2 év előtt lett meg kezdve s egész a 6. kötetig haladt elő, ép úgy tartalmának becsé, — mint typographus kiállítására nézve — különösen sok ezer rajz és térkép melléklete által idejének magaslatán áll. 200 leghíresebb tudós, köztük pl. Blantschli tanár (†) Gneist, Holzendorf, Röme tanár; Uhland, Vogl, Pottenkoffer, ezen 16 kötetet tartalmazó 13. kiadásba az emberi tudomány legújabb állapontját népszerű előadásban a nép tulajdonává tenni törekszik.

Közgazdaság.

A „Pécsi kereskedelmi és iparkamara” évi jelentése.

(Folyt.)

A Pécselt, Székes-Fehérvártól, Kassán, Debreczenben, Kolozsvártól, M.-Vásárhelyen, Aradon és Veszprémben mult évi október havában 6 havi tartamra a földmű. és honvédelmi m. kir. miniszteriumok által együttesen szervezett lóvasalási tanfolyamokban olyan intézmény üdvözölhető, mely a helyes és okszerű lóvasalás elterjesztése által a hazai állomány értékének emelésére szintén nem csekély befolyással lesz.

Az e kamara által a tanfolyamban való résztvétel céljából a kovácsokhoz intézett felhívásra csak Pécsről és közeli környékéről 60 egyén jelentkezett. Ezek közül azonban, minthogy a műhely nem elegendő nagy, csak 27 egyént lehetett felvenni.

Mély tisztelettel tehát ismételní batorodunk a földm. ipar és keresk. m. kir. nagyméltóságú miniszteriumhoz m. é. nov. hó 10-én intézett abbeli kérelmünket, mely szerint a honvédelmi m. kir. nagym. miniszteriummal egyetértőleg elrendelni kegyeskednék, hogy azon kovácsok részére, kik ezuttal fel nem vétethettek, annak idejében új tanfolyam nyitassák; továbbá hogy — ha csak lehetséges — Kaposvártól és Szegszárdon is szerveztessék minden 3—4 évben ilyen tanfolyam legalább 3—4 heti tartalommal. A pécsi cursusra csak Pécsről s néhány Pécshez közel levő faluból és pusztáról jelentkeztek kovácsok. A tolna- és somogy megyei kovácsok közül többen nyilatkoztak, hogy ily cursuban nagyon szeretnének résztvenni, de azt nem tehetik, hogy 6 hónapra Pécsre jöjjenek.

Sertésenyésztés és sertéskereskedelem.

Azon termelési ágak közt melyek a kamara területén a legjelentékenyebb jövedelmet tüntetik fel, a sertésenyésztés kétésgkívül kiváló helyet foglal el. Sertésenyésztésünket mennyiségileg véve, Baranya és Somogy megye a Dunántúl első helyen áll. Mintegy 500 drb sertés jut 1000 lakóra. Az 1870. évi felvétel szerint volt Baranyamegyében mintegy 165,000 drb sertés, Tolnamegyében mintegy 80,000 drb sertés, Somogy megyében mintegy 170,000 drb sertés.

Itt megjegyzendő, hogy az előbb felüntetett szám a felsorolt megyékben tenyésztett sertések állománya nagyságát a valónál sokkal kisebbnek tünteti fel, mert a sertések megszámlálása december hó 31-én vagyis a legalkalmatlanabb időpontban történt, a mikor ugyanis a hizók országszerte már leölettek, s azok, valamint a sovány sertések nagy része is már kivitelre került. Ez okból s továbbá azért is, mert ez állatfaj tenyésztése rövid időközökben elannyira változik, apad és emelkedik, hogy tíz évi összehasonlítás vajmi csekély érdekű képet nyujtana — hagyattak ki az 1880-ik év végén eszközölt népszámlálás alkalmával a hasznos házi állatokra is kiterjesztett felvételből a sertések.

A vidékiünk évenként tenyésztetni szokott anyag jóval felülmulja a fentebbi számot. Hogy mily kiterjedt itt a sertésenyésztés, abból is lehet következtetni, hogy a pécsi keresk. és iparkamara által Vaiszló, Sellye, Siklós, Gyöngyösmellék, Istvándi, Mohács, D.-Szekeső, Baán, N.-Bóly községek előljárásgaihoz intézett kérdésekre adott feleletek szerint, nevezett községek heti és országos vásárait évenként átlag 200,000 drb sertés hajtatik, melyek jobbára csak kiszagadtólt valók.

Csak a Sellyére hajtott sertésekből évenként átlag 33—35,000 drb adatik el, a vaiszlói vásárokon pedig emél is több.

Az e vidéki sertésenyésztés és sertéskereskedelmi forgalom kiterjedt voltára és élénkségére mutat az is, hogy a Baranyából és déli szomszédos vidékekről Villány-, Pécs- és Barcsra át a déli vasutara szállított sertések száma, a pécs-barcsi vasut 6 évi statisztikai kimutatása szerint, évenként átlag 320,000 darabra tehető. Hogy e kamara területéről mennyi sertés hajtatik el évenként lábón, erra nézve nincsenek adataink; de hihető, hogy azok száma is 60—70,000-re rug.

A sertésenyésztési viszonyok vidékiünkön eléggé kedvezők. Kőznépünk előszere-ttel foglalkozik a sertésenyésztéssel. A Duna és Dráva vidéke úgy a zsíros, mint a husos anyag tenyésztésére kitűnően alkalmas.

Azonban sajnálattal kell constatalnunk, hogy a tenyészanyag e vidéken nagyon kevert. Meglehetősen elterjedt faj a kamara területén a mangalicza, gündör lenszinü, ritkábban barna szőrrel, hosszú testtel, rövid lábbal, széles ontallal, lefüggő füllel. Egy válfaja ennek a Milos szerb mangalicza, mely jó tulajdonságai miatt eléggé kedvelt. Az oláh vagy kis mangalicza, hegyes füllel és rövid testtel, mint jó tenyészkoeca keresett. A szalontai, hazánk legnagyobb sertésfajú, hosszú lábbal és testtel, többnyire verhenyes szőrrel, nálunk tisztán kevésbé fordul elő és ha válfaját látjuk is, ez a magyar közönséges disznó név alatt jön elő, mely a mangaliczától nevezetesen sima szőre és magasabb testalkata által különbözik. Kivételképen látunk elszórva a nagyobb birtokosoknál angol yorkshirei fajt is, de az ezzel nyert eredmények annak tenyésztését nem igen teszik ajánlatossá.

A bakonyi sertés, mely e vidéket igen kedveli s mely az újabb kereslet igényeinek kitűnően megfelel tiszta jellegben ritkán található. A legtöbb sertés pedig jellegtelen keverék s így minthogy e kamarának drá-vamenti vidékén a sertésenyésztést oly kiterjedt mérvben üzetik, mint sehol az országban s a sertésenyésztés itt a gazdaságnak egy fő jövedelmi ágát képezi, e helyütt

azon tiszteletteljes kérelmet intézzük a Nagyméltóságú m. kir. miniszteriumhoz, ha a ló- és szarvasmarhatenyésztéshez hasonlóan az e vidékre kiváló jelentőséggel bíró sertésenyésztésnek emelését is figyelembe venni, illetve jóra való s az adott viszonyoknak minden tekintetben megfelelő tenyészanyag terjesztését előmozdítani kegyeskednék. Mag vagyunk győződve, hogy a somogyi és baranyamegyei gazdasági egyesületek a legteljesebb készséggel fogják a Nagyméltóságú m. kir. miniszteriumtól kiinduló kezdeményezésre a további teendőket végezni.

(Folyt. köv.)

Hivatalos árfolyamok a budapesti áru-és érték-tőzsdén.

Budapest, 1883. szept. 21-én

	Pénzbeli árf.
1 Magyar aranyárjék 6%	119 50
2 Magyar aranyárjék 4%	87 80
3 Magyar papírárjék 5%	86 30
4 Magyar vasuti kölcsön	138 50
5 Magyar földterhermentesítési kötvény	99 25
6 Temes-bánati	98 70
7 Erdélyi	98 50
8 Magyar szőlődezsma váltásig	97 25
9 Magyar nyeregnél sorsjegykölcsön	109 30
10 Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy	113 —
11 Osztrák járadék papírban	78 40
12 . . . . . ezüstben	78 70
13 . . . . . aranyban	99 85
14 Osztrák-magyar bankrészvény	834 —
15 Magyar hitelbank részvény	294 25
16 Osztrák hitelintézet	295 80
17 Cs. és kir. arany	5 67
18 20 frankos arany (Napoleon'or)	9 50
19 Német birodalmi márka	58 55

Közlekedés

Vasuton.

a Mohács, Pécs és Budapest közti vasuton.	
Mohácsról Pécs felé indul reggel 3 óra 23 p.	
d. e. 10 óra —	„
d. u. 3 óra 15	„
Pécsről Mohácsra indul reggel 6 óra 22	„
d. e. 11 óra 15	„
este 10 óra 37	„
Pécsről Budapestre indul délelőtt 11 óra 05	„
este 7 óra 16	„
Budapestről Pécsre indul reggel 8 óra 16	„
este 7 óra 15	„

Személyhajók:

Budapestről Mohácsra na-ponta déli 12 óraker.

Mohácsról Budapestre na-ponta d. e. 11 óraker.

Pósthajók:

Budapestről Zimonyig na-ponta 11 óraker éjjel.

Mohácsról Zimonyig na-ponta 8 óra 15 perczkor reggel.

Mohácsról Gyurgyevóra szerdán, pénteken és vasárnapon reggel 8 óra 15 perczkor.

Mohácsról Budapestre na-ponta 2^{1/2} óraker reggel.

Laptulajdonos: Fekete Mihály.

Felölös szerkesztő: Bodó István.

Nyilt-tér.)*

Bolgár Kálmán ügyvéd Pécselt, irodáját f. évi október hó 1-től a Majláth-tér (Uj-piacz) 5-ik számú házba teszi át. 403.

*) E rovatban foglalkért felelősséget nem vállal a szerkesztőség.

E rovatban minden szó beiktatása 1 krba kerül, hirdetések után, melyek a hirdető-félnek külön lakcímmel is elvannak látva, még 30 kr. bélyegdíj fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK.

Minden hirdetésre felvilágosítást ad a kiadóhivatal. Levélbeli tudakozásokra is pontosan válaszolunk, ha a válasza szükséges póstabélyeg beküldetik.

Olcso könyvek. Konek: Egy-házjog, Fésüs: Közigazgatási jog, Konek: Statistika, Kautz: Politika című könyvek, szépen bekötve, tiszta állapotban olcsón eladók. Hol? megmondja a kiadóhivatal.

Töke befektetésre és gyümölcsöztetésre alkalmas ház a belvárosban előnyös áron megszerezhető. Értesítést a kiadóhivatal ad.

Pécsett budai-külváros Kisboldogasszony utca 13. sz. a. egy bolt bérbé adandó. 401.

Egy jó családból származó leány egy családhoz óhajtana jutni, hol kisebb gyermekeket tanítana és egyuttal a házi teendőket is végezné.

Nyolcz hold szántóföld egy tagban, a pécsi határban, a városhoz közel, a szigeti ország-ut alatt, jutányos áron megvehető. Értesítést a kiadóhivatal ad. 161

Donatus kápolna közelében egy 1000□ö. szálló és présház, igen kedvező feltételek mellett megvehető.

Fogfájást, mindenneműt, még akkor is, ha a fogak lyukcasak, egy pillanat alatt, állandóan gyógyít az **indiai kivonat.** E szernek egyetlen családban sem volna szabad hiányozni. Eredeti üveg ára 35 és 70 kr. Egyedüli raktárak **Pécsett Balázs Ödön** gyógyszerésznél és **Rech Vilmos**nál. 343.

Tudomására hozom a t. cz. közönségnek, hogy

ügyvédi irodámat

Kis-tér 11. sz. a. házból a Kis-tér 1. számú (Jäger féle) házba tettem át.

Pécsett, 1883. szeptember 21.

Tisztelettel

Dr. Kereky Mihály,
ügyvéd.

Hirdetmény.

A „**Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete**“ által az itthelyi jogi képvisellett s a jelzálog kölcsönök közvetítésével bizatván meg, van szerencsém a t. kölcsönt igénylő közönség tájékozásaül köztudomásra hozni a következőket:

A „Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete“ az 1879. évi 39. törv. czikk és alapszabályai értelmében **kizárólag földbirtokra 300 frttól 10.000 frtig terjedő jelzálog kölcsönöket ad** és pedig záloglevelekben vagy készpénzben.

Záloglevél kölcsönök adatnak: 1.) **harminczhárom és félévi (33¹/₂) törlesztésre.** melynél a töke 7¹/₂%-kos 67 félévi részletben törlesztetik, vagyis a kölcsön 100 frtja után félévénként 3 frt 75 kr. törlesztési hányad fizettetik; 2.) **tizenhét (17) évi törlesztésre** oly kép, hogy a töke 10%-kos 34 félévi részletben fizettetik vissza, tehát minden 100 frt után félévénként törlesztési hányadul 5 frt fizetendő le.

Ezen kölcsönök záloglevelekben adatnak, melyek értékeiket az általa időről időre megállapítandó beváltási ár mellett maga az intézet eszközzi.

Készpénz kölcsönök szintén adatnak, akként, hogy a töke 10 év alatt 20 egyenlő félévi részletben fizettetik vissza s a mindenkori töke 7¹/₂%-kal kamatoztatik.

Ezen kölcsönök az intézet részéről a feltételek pontos megtartása esetében fel nem mondhatók.

A kölcsönök részletes feltételei és a záloglevelek beváltási ára alulirtnál (Pécsett, Király-utca 20. szám alatt) betekinthezők.

Kelt Pécsett, 1883. szeptember 20-án.

A „Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete“ megbizásából:

Fekete Mihály,
ügyvéd.

Figyelemre méltó!

Van szerencsém a n. é. közönségnek tudtára adni, hogy építkezés miatt üzlet-helyiséget ideiglenesen elhagynom kellett s üzletemet

Fő-utca a városház épületében levő bolthelyiségbe

(Hamerli J. ur keztyü-üzlete mellett) tettem át.

Ez utóbbi azonban oly szűk, hogy nagyárukészletemet abban el nem helyezhetem s így engedve a kényszerűségnek, árucikkjeimet tetemesen le-szállított árak mellett kiárúsítom.

Minél számosabb látogatásért esedez tisztelettel

Kepes Kálmán.

Vidéki megrendelések a legpontosabban teljesítettek.

219

"Kelletlen szájszag és fogfájás ellen!"

Erdem-éremmel kitüntetett

SCHULHOF KÁROLY ROBERT,
Manchesteri lakos által feltalált

és

osztrák császári kizárólagos magyar kir. szabadalmat nyert

SZOPIANA-SZÁJSZESZ.

Hatása:

1. Sopiana-szájszész a száj- és orr-üregnek (odvas vagy fogfók, dohányzás vagy barmi más okból eredő) minden büszét nyomtatatlanul eltávolítja.
2. Erősíti a perlyhált foghúst és az ingó fogakat, az utóbbiaknak visszaadja természetes fehér színüket, megerősíti a fogkő kioldását, vödi a fogak zomán-czát és av a fogfájás ellen.
3. A száj- és orrüreg mindennemű súlyos (skorbutikus) bencalmati gyögytja, üditi és prostrja a foghúst és edzi a nyakharlyát.
4. A már létező fogtájást eltávolítja, ha a fájó fog husa pár csepp-, vizvel nem e legyített szájszesszel meg-nodvesítetk.
5. Diphtheritis és más torokbajoknál igen sikeres garalizáló szer.

Ara kicsinyben egy üvegnek

1 forint 25 kr. o. é.

Raktarak: *Sipöcz Istraín* gyögyssze-resznel *Pécsett*, *Török József* gyögyssze-resznel *Budapestben* és minden nagyobb vi-deki gyögysszertárban. *Biró János* gyögy-szész úrnál *Kolozsvárt*.

Forakár

Dr. Schulhof Adolf úrnál
Pécsett.

Több mint 800 elismerő bizonyítvá-nyok orvosi tekintélytől elomutathatók.

742 sz.
végr. 1883.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a pécsi tek. kir. járásbíróság 2269./1883. számú végzés által a m. kir. államkincstár végrehajtató javára Stepavek József pécsi lakos ellen 15 frt 12 kr. bírság és eddig összesen 1 frt 50 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság felül foglalt és 3311 frt 68 kr-ra becsült ingóságokból a 833 frt 68 kr-ra becsült butorok, ágy- és ruhanemű, hordók, prés és kádból álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a 2326/1883 sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Pécsett alperes lakásán és folytató-lag alperes szőlőjében leendő eszközlésére 1883-ik év szeptember hó 27-ik napjának délelőtt 9 órája határidőül kítüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladtni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Pécsett 1883-ik évi szeptember hó 13. napján.

Kremmer Fercnez,
kir. bir. végrehajtó.

404

Kitünő összetételű és elismert jóságú
üszög és rozsdá elleni

magcsávázó szer.

Kapható Csurgay Kálmán
gyögysszerésznel
Dunaszekesón.

Egy két hectoliter búzára elégséges csomag ára használ-tati utasítással 30 kr. Nagyobb megrendelésnél (legalább 10 csomag) 1 csomag 25 kr. — Ismét eladók megfelelő árleengedésben részesülnek.

396.